

EKONOMIUTSKOTTETS UTLÅTANDE **4/2006 rd**

Statsrådets utredning med anledning av Lissabonstrategin för förbättrad tillväxt och sysselsättning — Finlands nationella handlingsprogram 2005—2008

Statsrådets utredning med anledning av kommissionens rapport om Lissabonstrategin inför rådets vårmöte

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 21 oktober 2005 statsrådets utredning med anledning av Lissabonstrategin för förbättrad tillväxt och sysselsättning — Finlands nationella handlingsprogram 2005—2008 (E 88/2005 rd) samt den 8 februari 2006 statsrådets utredning med anledning av kommissionens rapport om Lissabonstrategin inför rådets vårmöte (E 138/2005 rd) till ekonomiutskottet för eventuella åtgärder.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialmedarbetare Antti Romppanen, finansministeriet
- handelsråd Janne Känkänen och specialforskare Hannu Lipponen, handels- och industriministeriet

- direktör Jukka Ahtela och ledande expert Hannele Pohjola, Finlands Näringsliv
- överdirektör Juhani Jokinen, Konkurrensverket
- direktör Pekka Salomaa, Finsk Energiindustri rf
- biträdande direktör Matti Viialainen, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- överombudsman Esko Aho, Jubileumsfonden för Finlands självständighet
- direktör Petri Peltonen, Teknologiska utvecklingscentralen.

Samband med andra handlingar

Utskottet beslutade den 10 februari 2006 behandla ärendena tillsammans. Dessutom har utskottet behandlat en kompletterande skrivelse 1. VNK 13.2.2006 i ärende E 138/2005 rd.

UTREDNINGEN

Förslag

Statsrådets båda skrivelser hänför sig till genomförandet av Lissabonstrategin. I skrivelse E 88/2005 rd redogör regeringen för Finlands nationella handlingsprogram som överlämnats till kommissionen. Våra största utmaningar anses vara trycket från den internationaliserade ekonomin på produktionsstrukturen och arbetsmarknaden och följderna av befolkningens åldrande för arbetsmarknaden och den offentliga ekonomin. Regeringen har som mål att utveckla välfärdsamhället genom att stärka tillväxten, företagssamheten och sysselsättningen och genom att förbättra basservicen.

Programmet omfattar 11 makro- och mikroekonomiska prioriteringar. Det viktigaste ur makroekonomisk synvinkel är ekonomisk stabilitet och en hållbar offentlig ekonomi. För mikroekonomins del betonas omstruktureringar för bättre konkurrenskraft och produktivitet. Inom sysselsättningspolitiken är målet att höja sysselsättningsgraden och förbättra arbetsmarknadens funktion.

Skrivelse E 138/2005 rd innehåller kommissionens årliga framstegrapport till Europeiska rådet. Den handlar om genomförandet av Lissabonstrategin i unionen och medlemsstaterna.

Kommissionen anser i sin framstegsrapport att det redan finns ett politiskt engagemang för målen i Lissabonstrategin. Nu är det dags att genomföra den. För att främja tillväxt och sysselsättning föreslår kommissionen fyra prioriteringar som kräver åtgärder och partnerskap både på europeisk och på nationell nivå. Kommissionen ber Europas ledare att vid Europeiska rådet i mars åta sig att genomföra prioriteringarna före utgången av 2007. Prioriteringarna och de åtgär-

der kommissionen föreslår är följande: investera mera i kunskap och innovation, ta till vara företagspotentialen, särskilt den kraft som finns i de små och medelstora företagen, reagera på globalisering och åldrande och inför en effektiv och integrerad energipolitik i EU.

Kommissionen noterar om vårt nationella reformprogram att de största utmaningarna på medellång sikt träffar rätt. Det viktigaste enligt kommissionen är att öka konkurrensen inte minst på tjänstemarknaden. Särskild uppmärksamhet bör fästas också vid fortsatt förvärvsakтивitet bland åldrande arbetstagare. De här frågorna bör tas upp i uppföljningsrapporten 2006.

Regeringens ståndpunkt

Regeringen omfattar i det stora hela kommissionens syn på framstegen med strategin i skrivelse E 138/2005 rd. Men rådets vårmöte bör tydligare än kommissionen lyfta fram globaliseringens möjligheter, en fungerande och effektivare inre marknad och en öppen världsekonomi. Större avseende bör fästas vid att påskynda en produktivitetökning och en innovationspolitik i bred bemärkelse.

Finland anser att kommissionens fyra prioriteringar är riktiga och aktuella. Men vi förhåller oss avvaktande till att Europeiska rådet ställer upp detaljerade mål som innebär tydliga ändringar i de integrerade riktlinjer som det för bara ett år sedan antog för 2005—2008. Regeringen preciserar samtliga prioriteringar i detalj i sin ståndpunkt.

Regeringens ståndpunkt ingår i sin helhet i den kompletterande skrivelsen till E 138/2005 rd.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet omfattar regeringens ståndpunkter och anser att Finlands nationella handlingsprogram

och kommissionens framställningar om framstegen och de fortsatta åtgärderna med anledning av Lissabonstrategin går i rätt riktning.

De sektorer som regeringen specificerar som nationella utmaningar svarar i huvudsak mot de områden som utskottet lyft fram i sitt föregående utlåtande om Lissabonstrategin (EkUU 2/2005 rd). Utskottet vill här speciellt peka ut tjänstesektorn som omfattar ett brett spektrum av områden från byggande till finansmarknader. En öppen inre marknad för tjänster bör tydligare uppfattas som en nationell fördel och en positiv möjlighet för både företag och konsumenter. Att höja arbetets produktivitet är en utmaning för hela EU. Hos oss behövs det speciellt i tjänstesektorn. För att vi ska kunna utnyttja den öppna marknaden fullt ut bör vi satsa på tekniska innovationer, tjänsteinnovationer och metodologiska innovationer. Deras betydelse för välfärden och konkurrensen kommer att öka, menar utskottet (EkUU 20/2005 rd).

De prioriteringar på gemenskapsnivå som kommissionen lyfter fram är av begripliga skäl i långa stycken desamma som för ett år sedan. En framgångsrik innovationspolitik är så vitt utskottet kan se den viktigaste enskilda faktorn med tanke på unionens framtida utveckling. Kommissionens approach hänger i stor utsträckning samman med finansieringen av innovationer. Utskottet menar att infallsvinkeln är för snäv och att den bör vidgas i den riktning regeringen visar. Det handlar om utveckling och utnyttjande av kunskap i stor skala och om att ta i anspråk gemenskapens resurser såväl inom vetenskapssamhällena som i företagen. Företagens roll kan inte understrykas nog i sammanhanget. Utan ett företagsklimat som uppmuntrar tillväxt och utveckling uppstår ingen efterfrågan på innovationer och ingen ny affärsverksamhet (EkUU 30/2005 rd).

Kommissionens mest betydelsefulla nya giv är att lyfta fram energipolitiken bland de fyra främsta prioriteringarna. Utskottet ser det som ett i högsta grad nödvändigt tillägg. En av de viktigaste faktorerna för Lissabonstrategin är att säkra tillgången till energi till skäliga priser och att minska beroendet av importerad energi i gemenskapen (EkUU 19/2005 rd). Utskottet anser att regeringens ställningstaganden till en gemensam energipolitik är något försiktiga. Den menar att det behövs gemenskapsåtgärder närmast inom det internationella samarbetet. Utskottet framhåller att Finlands allmänna strategi när det gäller en fungerande och bättre inre marknad tydligt bör omfatta också energisektorn, som i det här avseendet fortfarande står inför stora utmaningar.

Lissabonmålen kräver att medlemsstaterna engagerar sig i att utveckla både den inre marknaden och den globala ekonomin. Så vitt utskottet kan se har det på senare tid funnits en klart ökad tendens mot protektionism inom gemenskapen inte minst i relation till tredjeländer. I praktiken har det tagit sig uttryck i krav på olika slag av skyddsåtgärder. En sådan atmosfär är inte bra för det fortsatta arbetet och därför bör Finland i linje med regeringens ståndpunkt aktivt driva på en syn som talar för globaliseringsmöjligheter och en öppen världsekonomi.

Utlåtande

Ekonomiutskottet meddelar

att utskottet i huvudsak omfattar regeringens ståndpunkt men anser att Finland tydligare bör lyfta fram energisektorn som konkurrensfaktor.

EkUU 4/2006 rd — E 88/2005 rd, E 138/2005 rd

Helsingfors den 3 mars 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
vordf. Jari Leppä /cent
medl. Arto Bryggare /sd
Sari Essayah /kd
Esko Kiviranta /cent
Martti Korhonen /vänst
Seppo Lahtela /cent

Jouko Laxell /saml
Sirpa Paatero /sd
Klaus Pentti /cent
Antti Rantakangas /cent
Martin Saarikangas /saml
Juhani Sjöblom /saml
Oras Tynkkynen /gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulovesi.